SZKODNIKI KUKURYDZY

Omacnica prosowianka

Pojawia się od końca maja i występuje do zbioru plonów. Gąsienice żerują wewnątrz tkanek. Zasiedlają prawie wszystkie nadziemne organy. Do najgroźniejszych uszkodzeń zalicza się: wyjadanie ziarna z kolb, ich podgryzanie u nasady, a także wyłamywanie łodyg. Uszkodzone rośliny są bardziej podatne na porażenie przez toksynotwórcze grzyby z rodzaju *Fusarium*.

Omacnica prosowianka (*Ostrinia nubilalis*)

Ploniarka zbożówka

Larwy pierwszego pokolenia, występujące od kwietnia do czerwca, wysysają z tkanek soki. Na liściach pojawiają się żółtawe przejaśnienia z otworkami, liście stają się poszarpane i skręcone. Zaatakowane rośliny częściej są porażane przez grzyba wywołującego głownię kukurydzy. Uszkodzenie stożka wzrostu skutkuje skarleniem i krzewieniem się kukurydzy.

Ploniarka zbożówka (*Oscinella frit*)

Stonka kukurydziana

Pojawia się w kwietniu. Larwy ogryzają korzenie, co skutkuje osłabieniem wzrostu i ryzykiem wylegania roślin. Chrząszcze latają od końca czerwca aż do zbioru plonów. Przegryzają znamiona, powodując słabsze zaziarnienie kolb. Wyjadają też miękkie ziarniaki i uszkadzają liście, co sprzyja rozwojowi patogenów, w tym grzybów z rodzaju *Fusarium*.

Stonka kukurydziana (*Diabrotica v. virgifera*)

Mszyce

Występują od kwietnia aż do zbiorów plonu. Zwykle dominuje mszyca czeremchowo-zbożowa. Osobniki dorosłe i larwy zasiedlają niemal wszystkie nadziemne części roślin. Wysysając z nich soki, powodują żółtawe odbarwienia liści i pogłębiają deficyt wody. Na wydalanej przez mszyce spadzi rozwijają się grzyby czerniowe. Mszyce mogą być wektorami wirusów.

Mszyce (Aphididae)

Wciornastki

Nalatują na plantacje od kwietnia i występują do zbioru plonów. Zasiedlają wszystkie nadziemne części kukurydzy, z których formy dorosłe i larwy wysysają soki. W miejscu licznego żerowania mogą pojawiać się srebrzyste odbarwienia tkanek. Żerowanie wciornastków pogłębia deficyt wody w roślinach i zwiększa ich podatność na porażenie przez patogeny.

Wciornastki (Thripidae)

Słonecznica orężówka

Motyle nalatują do Polski w lata ciepłe i upalne. Rozwijają minimum jedno pokolenie w roku, nie zimują w kraju. Na kukurydzy występują od lipca lub sierpnia. Gąsienice cechuje zmienność ubarwienia. Żerują na kolbach pojedynczo. Zjadają znamiona oraz miękkie ziarniaki, silnie zanieczyszczając je odchodami. Zwiększają podatność roślin na fuzariozę kolb.

Słonecznica orężówka (*Helicoverpa armigera*)

Urazek kukurydziany

Szkodnik żeruje od lipca. Najgroźniejsze jest żerowanie chrząszczy na ziarniakach, które znajdują się w fazie dojrzałości mlecznej i woskowej. Chrząszcze wyjadają zawartość ziarniaków, pozostawiając resztki okrywy owocowo-nasiennej. Pojawowi szkodnika sprzyjają uszkodzenia kolb i łodyg wywołane m.in. żerowaniem omacnicy prosowianki.

Urazek kukurydziany (*Glischrochilus quadrisignatus*)

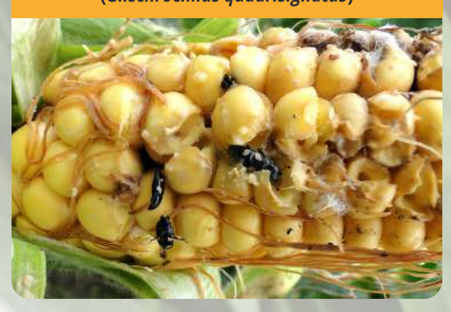

Skoczkowate

Żerują od maja lub czerwca. Najczęściej można spotkać skoczka sześciorka i skoczka kukurydzianego. Osobniki dorosłe oraz larwy wysysają soki z tkanek. Na liściach w miejscu nakłuć mogą powstawać jasne przebarwienia. Żerowanie osłabia rośliny i sprzyja porażaniu przez patogeny. Skoczkowate mogą przenosić niektóre wirusy roślinne.

Skoczkowate (Cicadellidae)

Przędziorek chmielowiec

Pojawia się w lipcu. Żeruje głównie na spodniej stronie blaszki liściowej. Osobniki dorosłe i larwy wysysają z tkanek soki. W miejscu nakłucia pojawiają się jasne przebarwienia, widoczne z wierzchniej i spodniej strony blaszki. Szkodnik może także zasiedlać kolby. Uszkodzone liście czasami zasychają, a osłabione rośliny są bardziej podatne na porażenie przez patogeny.

Przędziorek chmielowiec (*Tetranychus urticae*)

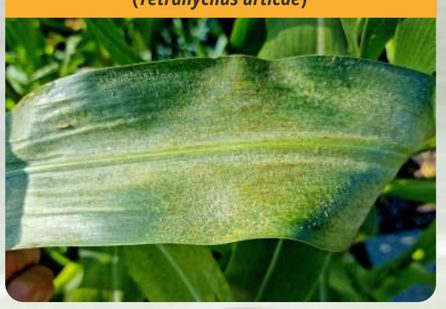

Rolnice

Na kukurydzy zwykle dominuje rolnica zbożówka, która rozwija dwa pokolenia w roku. Najgroźniejsze jest pokolenie pierwsze, pojawiające się w maju i czerwcu. Gąsienice ogryzają korzenie, co powoduje zasychanie roślin. Mogą też podgryzać łodygi u nasady, powodując ich łamanie. Żerowanie rolnic sprzyja wyleganiu roślin, a także pojawowi patogenów.

Rolnice (Agrotinae)

Pędraki

Na kukurydzy zwykle dominują larwy (pędraki) chrabąszcza majowego. Pędraki to szkodniki glebowe wielożerne, o 1–5-letnim rozwoju larwalnym. Są groźne głównie wiosną, gdy zjadają wysiane ziarno. Podgryzają także korzenie i podstawę łodyg siewek oraz młodych roślin. Mogą powodować spadek obsady roślin na plantacji.

Pędraki – larwy chrabąszczowatych (Melolonthidae) i rutelowatych (Rutelidae)

Drutowce

Na kukurydzy dominują zwykle larwy podrzuta szarego, osiewnika ciemnego i osiewnika rolowca. Drutowce to szkodniki glebowe wielożerne, o 2–5-letnim rozwoju larwalnym. Zagrażają kukurydzy od siewów. Wyjadają wysiane ziarno, ogryzają korzenie, wgryzają się w podstawę łodygi, a ich żerowanie powoduje zwykle więdnięcie i zamieranie młodych roślin.

Drutowce – larwy sprężykowatych (Elateridae)

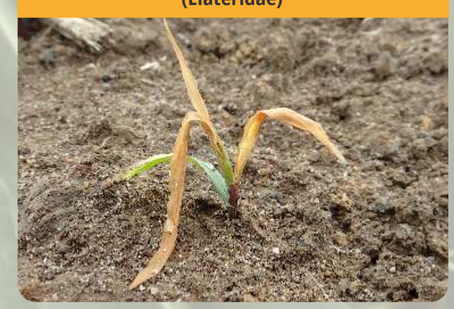

Autor fotografii: Paweł Bereś

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
www.gov.pl/web/rolnictwo

Opracowano w ramach dotacji celowej z budżetu państwa na rok 2026, na realizację zadania 1.11 pn. „Upowszechnianie i wdrażanie wiedzy o integrowanej ochronie roślin”

INSTYTUT OCHRONY ROŚLIN PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY
www.ior.poznan.pl

Platforma Sygnalizacji Agrofagów
www.agrofagi.com.pl